

Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar
Földtudományok Doktori Iskola

Dr. (CSc) Nagy Miklós Mihály

**Magyarország hadtörténeti földrajza
(A magyar hadtörténelem földrajzi alapjai)**

PhD értekezés tézisei

Témavezető:
Dr. Dövényi Zoltán DSc
egyetemi tanár

Pécs, 2014

A doktori program címe: Földtudományok Doktori Program

Vezető: Dr. Dövényi Zoltán DSc
egyetemi tanár
PTE TTK Földrajzi Intézet,
Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszék

A doktori témacsoport címe: történeti és politikai földrajz

Vezető: Dr. Dövényi Zoltán, DSc
egyetemi tanár
PTE TTK Földrajzi Intézet,
Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszék

A disszertáció tudományága: történeti földrajz

Témavezető: Prof. Dr. Dövényi Zoltán, DSc
egyetemi tanár
PTE TTK Földrajzi Intézet,
Társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszék

I. A KUTATÁSI TÉMA ELŐZMÉNYEI, TÉMAVÁLASZTÁS ÉS CÉLKITŰZÉS

Az értekezés a magyar földrajztudomány – azon belül a történeti földrajz – máig kevésbé feldolgozott kérdéskörével, a magyar hadtörténelem geográfiájával foglalkozik. Lapjain elsősorban olyan kérdésekről szól, amelyek kutatása ugyan időről időre feltűnt és feltűnik a magyar szellemi életben, sőt az utóbbi évtizedben a hazai geográfia egyik munkaterületévé is vált, ám amelyek egységes szemléletű, a rendszerezés feladatát is vállaló vizsgálata eddig még nem történt meg. Ezzel szemben annál több részkérdésre keresett és keres a mai magyar geográfus szakma is választ, s ennek egyik eredménye, hogy főleg a különböző tudományos konferenciákhoz kötődő kiadványokban, valamint tanulmánykötetekben mind nagyobb számban jelennek meg a magyar hadtörténelem geográfiai vonatkozásaival foglalkozó, tudományos igényű tanulmányok. Vagyis míg egyes részkérdések kimunkálása már megtörtént, és ebben nemcsak a geográfusok, hanem a helytörténészek, a magyar történetírás egyéb szakterületeinek képviselői is részt vesznek, addig nem történt meg sem a magyar hadtörténelem történeti folyamatainak földrajzi feldolgozása, sem pedig a Kárpát-medence történeti földrajzi fejlődésének hadtörténelmi értelmezése.

A fentiekben leírtak alapján az értekezés elkészítésében az alábbi három cél megvalósítása játszott szerepet:

1. A geográfia, a történeti földrajz és a hadtörténetírás kapcsolatrendszerének bemutatása, az értekezés témája szempontjából fontos elméleti kérdések tisztázása.
2. A magyar hadtörténelem főbb földrajzi tendenciáinak feltárása és bemutatása. A magyar nemzet hadtörténelme, valamint a Kárpát-medence szoros kapcsolatának ábrázolása és ezzel párhuzamosan a magyar hadtörténelem geográfiai szempontú korszakolása.
3. A magyar hadtörténelem geográfiai korszakai főbb jellemzőinek feltárása és bemutatása.

A fenti kutatási célok valóra váltása érdekében a doktori értekezés az alábbi tematikus egységekből épül fel:

1. Historiográfiai, elméleti és módszertani alapvetés: a hadtörténeti földrajz elhelyezése a tudományrendszerben, valamint a

hadtörténetírás, a geográfia és a történeti földrajz kapcsolatrendszerének bemutatása. Itt kerül sor a katonaföldrajz, a politikai, valamint a történeti földrajz viszonyrendszerének taglalására, és annak bemutatására, miként jelenik meg, és miként kellene megjelennie a hadtörténelemnek a geográfiában, és a geográfiának a hadtörténelemben.

2. A magyar hadtörténelem földrajzi alapjai, állandó faktorai. Az értekezés e része szól a magyar hadtörténelem Kárpát-medencei jellegéről, és a Kárpátok övezte medence mindazon természet- és társadalomföldrajzi tényezőiről, amelyek minden történelmi korban meghatározó szerepet játszottak nemzetünk történetében. Itt esik szó majd a magyar nemzet háborúinak földrajzi elterjedéséről, és e helyen kell megtenni – részben az állandó tényezők hatásait figyelembe véve, részben pedig a mindenkor magyar hadügy mint antropogén tájformáló faktorból kiindulva – hadtörténelmünk geográfiai szempontú korszakhatárainak kijelölését.
3. A magyar hadtörténelem földrajzi korszakai című egységben kerül a hadtörténelmünk három nagy időszakának – 895-1242, 1243-1711, 1712-1956 – geográfiai szempontú bemutatására. E három nagy korszaknál, a főbb események földrajzi szempontú számbavételén túl, külön súlyt kap egyfelől a hadügynek és a földrajznak a korszakra jellemző kapcsolata, a hadügy és a táj viszonya, valamint az előbbi tájformáló hatásának összegzése.
4. Összegzés. Az értekezésnek ebben a fejezetében főleg a második és harmadik egységben megfogalmazottak komparatív vizsgálatáról lesz szó, az egyes hadtörténelmi korszakok geográfiai jellemzői alapján történő összehasonlítással; itt jelenítődnek meg különbözőségeik és hasonló vonásaik, s egyben e lapokon lehet majd mintegy végső konklúzióként megfogalmazni a geográfiai szemléletmód érvényesítésének szükségességét a hadtörténetírásban, valamint a hadügyi jelenségeket a történeti földrajzban.

E célkitűzésekkel kapcsolatban el kell mondani, mintegy előre bocsátani a szerzőnek azt a tudományos meggyőződését, amelyet a magyar történeti földrajzi képviselői is vallhatnak, hogy a magyar hadtörténelem földrajzi képe sohasem lehet teljes, mert kutatómódszertani szempontból nem is lehet az.

II. KUTATÁSI MÓDSZEREK ÉS FORRÁSOK

Az értekezés elkészítése során, valamint az azt megelőző kutatómunka folyamán alkalmazott módszereket elsősorban a feldolgozandó témakör inter- és multidiszciplináris jellege határozza meg. A kutatási téma – a magyar hadtörténelem geográfiai alapjainak összegzése – egyaránt érinti a földrajz- és a hadtudomány, valamint a történetírás területeit. Geográfiai tárgyúvá leginkább az teszi, hogy a hosszú évek kutatómunkájával összegyűjtött adatokat, ismereteket a földrajzi szemléletmód mentén foglalja össze; a kérdéskörhöz történő közelítés geográfiai. A fentebb említett interdisziplináris jelleg, valamint a földrajzi szemléletmód érvényesítésére irányuló törekvés határozta meg az eddig elvégzett kutatói feladatokat, és egyben ezek determinálták az elért vizsgálati eredmények publikálásának helyét is.

Ám miután a magyar hadtörténelem geográfiájának témakörében – jelenlegi szakirodalmi ismereteink szerint – az értekezés az első feldolgozás, valamint a századforduló ember- és politikai földrajza, majd az ebből kiválni igyekvő, ám teljes egészében sohasem önállóodott geopolitika, majd geostratégia ugyanolyan törvényszerűségeken gondolkodott, mint bármely más természettudomány, ráadásul a modern katonai szakma szellemiségétől szintén nem idegen a szakmai törvényekre, törvényszerűségekre történő támaszkodás, így a dolgozatból nem zárható ki a dedukció módszerével való élés sem. A fentiekben említettekben túl ez nyilván adódik abból a geográfusi megfontolásból is, amit a dolgozat bevezető oldalain Cholnoky Jenőtől szó szerint is idézünk: a gyakorta sokrétű, sok szálon futó történelmi fejlődés és események mellett, valamint egyes olyan helyzetekben, amikor kevés történelmi adat áll rendelkezésre, a geográfia törvényszerűségei elárulják, miként kellett egyes jelenségeknek történniük.

Az értekezés bevezetőjében megfogalmazott kutatási célok, valamint az azoknak megfelelő tagolás miatt élni kell az analógia módszerével is. A magyar nemzet hadtörténelmi korszakai főbb földrajzi jellemzőinek összevetése és az ismétlődő geográfiai jelenségek egyaránt megkövetelik ezt. A dolgozatban követett főbb tudományos kutatási módszerekről – a fentiekben ismertetetteknek megfelelően – így elmondható, hogy az indukció, a dedukció és az analógia

egyszerre jelenik meg benne, jóllehet a fő szerepet az indukció játssza.

Módszertani szempontból az értekezés szellemisége igyekszik követni a modern geográfiában már a múlt század elején megfogalmazott és publikált tézist, amely szerint a társadalomföldrajz egyszerre kronologikus és chorologikus tudomány is, vagyis egyszerre kell figyelemmel lennie az időbeliség és a térbeliség tényére. Ezt a mai magyar társadalomföldrajz is vallja, és a közelmúltban elhunyt Tóth József professzor találó megállapítása, amely szerint „...*az emberiség tér és idő keresztjére feszítve él...*” jelképezi. E kettős szemléletmód az értekezésben oly módon jut érvényre, hogy annak elméleti alapvetése egyértelműen a történeti földrajz módszertani kérdéseiről szól, míg második felében – követve a magyar történeti földrajz összefoglaló műveiben is alkalmazott kronologikus megközelítést – időrendben haladva mutatja be a magyar hadtörténelem geográfiai jelenségeit.

A történeti földrajzi kérdések tárgyalásának módját – a szemléletmódot, a historiai megközelítést illetően – elsősorban e tudományterület mai meghatározó személyiségei, Helmut Jäger, Klaus Fehn, Winfried Schenk műveinek gondolatvilága határozza meg.

A hadtörténelmi szakirodalmat tekintve elsősorban a nemzetközi tudományos életben rendszeresen hivatkozott összefoglaló művek jelentették az alapot. A földrajzi jelenségekkel szoros kapcsolatot mutató általános hadművészettörténeti kérdések terén – igazodva a nemzetközi tendenciákhoz – Max Jähns, valamint Hans Delbrück alapművein túl nagyon jól használható feldolgozás a Georg Ortenburg, valamint Siegfried Fiedler tollából származó öt részes (10 kötetes) *Heerwesen der Neuzeit* (1985-1993) című összefoglaló mű. A hadtörténetírás históriáját illetően a Jutta Nowosadtko-féle modern hadtörténelem-elmélet szellemisége dominál, míg a magyar hadtörténelem eseménytörténetének vonatkozásában az eddigi legteljesebb ilyen feldolgozás, Bánlaky [Breit] József monográfiája (1928-1942) szolgált alapul.

III. AZ EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az értekezés igyekszik a földrajzi szemléletmódot érvényesíteni, és így ez lett a magyar hadtörténelem itt elvégzett periodizációjának alapja. Ennek az a geográfiai tény volt az fundamentuma, hogy a

hadügy mint társadalmi intézmény és tevékenység erős földrajzi hatás alatt áll, miközben antropogén tájformáló tényezőként maga is alakítja környezetét. Vagyis a hadügy és a földrajzi viszonyok szoros kölcsönkapcsolatban állnak egymással, jóllehet e viszonyrendszer a mindenkori katonai szakma színvonalától függően történelmi koronként változik. Általánosságban elmondható, hogy az idő előrehaladtával és a hadügy fejlődésével a földrajzi viszonyokhoz fűződő kapcsolat egyre szorosabb lesz, miközben minőségében is változik. E változás leginkább a katonai szakma tájhoz és földrajzi tényezőkhöz való viszonyulásában, valamint a tájhasználatban és a táj formálásában ölt testet.

A fentiekben elmondottakat figyelembe véve és egyben igazodva a magyar történelmi földrajzban meghonosodott – elsősorban Frisnyák Sándor nevéhez köthető – periodizációhoz, a kutatások alapján a magyar hadtörténelemben három egymástól élesen elkülönülő időszakot lehet leírni. Az első periódus a honfoglalástól az 1241-1242. évi mongol-tatár invázióig tart, s a hadügy és a földrajzi viszonyok szimbiózisa tekintetében legfontosabb jellemzője: a hadügy benne él a tájban, annak tényezőit ki is használja, ám antropogén tájformáló tényezőként – a későbbi korokhoz képest – csekély közvetlen hatást gyakorol. A második időszak a tatárdúlástól 1711-ig tartott, s e közel fél évezred (469 év) zöme a török korként vonult be a magyar hadtörténelembé. Legfőbb jellemzője, hogy a hadügy már nem pusztán benne él a tájban, hanem tudatosan, saját érdekében formálja is azt, miközben az évszázadokon át állandósult háborús viszonyok közvetett hatásával máig kimutatható nyomokat hagy azon. Hadtörténelmünk harmadik földrajzi időszaka 1711-ben kezdődik és az értekezésben vizsgált korszak végét jelző történelmi eseményig, az 1956. évi forradalom és szabadságharc bukásáig tart. Hadtörténelmi szempontból az állandó, majd a tömeghadseregek kora, és ez határozza meg a hadügy és a földrajzi táj szimbiózisát is. A katonai szakma gondolkodásában immár tudatosan is egyre nagyobb szerepet kap a földrajzi elem, és a fegyveres erők már nem pusztán benne élnek a tájban és formálják azt, hanem intézményrendszerükkel, mindennapi életükkel annak szerves részévé válnak. Ebből ered, hogy fokozódó mértékben formálják is azt, hatalmas védelmi létesítményeikkel egyes tájak képének meghatározó tényezőjévé válnak, jóllehet a leglátványosabb módosító hatásukat az épített környezetben érvényesítik. Napjaink

európai kultúrájának embere olyan környezetben él, ahol az elmúlt kétszáz év fegyveres konfliktusainak nyomaival lépten-nyomon találkozunk.

E három földrajzi korszak hadtörténelmünkben egyben bizonyítja azt is, hogy az Kárpát-medencei jellegű. Értendő ez alatt, hogy a magyar nemzet legfontosabb, sorsát évszázadokra meghatározó szabadságharcainak és függetlenségi háborúinak színtere – kivétel nélkül – a Kárpát-medence volt. Mindemellett Kárpát-medencei jellegét bizonyítja az is, hogy tájformáló hatása zömében a medencén belül hagyott maradandó nyomot. Részben a magyar hadügy tájformáló hatásának körébe vág, hogy a magyar államhatárok mint földrajzi faktorok szerves fejlődési folyamata nem illeszkedik teljes egészében az általános – a Friedrich Ratzel politikai földrajzában megfogalmazott – egyenes vonalú tendenciába. Míg ez utóbbi – jóllehet a kivételek lehetőségét fenntartva – a sávyszerű ősi formától a térbeli absztrakciót jelentő, vonalszerű határok felé halad, addig a magyar államhatárok fejlődésében a török hódoltság korában visszalépés figyelhető meg, majd a későbbi évszázadokban pedig egészen egyedi térszerkezeti formát – katonai határörvidék – is öltenek. Mindez együttesen felveti annak lehetőségét, amelyet a későbbi kutatásoknak még igazolniuk kell: indokoltan feltételezhető, hogy az államhatárok fejlődésének létezik egy – a történelmi kényszerekből eredő – Kárpát-medencei vagy magyar útja is.

A fentiekben az egyes korszakokkal kapcsolatban leírtak alapján hangsúlyozandó, hogy igen eltérő időtartamú földrajzi periódusokról van szó (347, 469, 245 év). Ráadásul az utolsó időszak a két szabadságharcával (1848-1849, 1956), két világháborújával (1914-1918, 1939-1945), valamint egy honvédő háborújával (1918-1919), az egyre sűrűsödő politikai és katonai események hatására kissé háttérbe szorítja az előző két időszakot, s ezzel hamis látszatot kelt. Amennyiben arra a kérdésre keresünk választ, hogy a három időszak közül geográfiai szempontból melyik volt a legjelentősebb, akkor azt kell mondanunk, hogy közvetlen és közvetett hatásmechanizmusa miatt a középső lehetett az. Bármilyen furcsának is hangzik, de az utolsó időszak történelmi fordulatai csekélyebb hatást gyakoroltak a Kárpát-medencei tájra és térszerkezetére, mint maga a hódoltság kora, amely csak egy periódust jelent a második geográfiai időszakban. A török hódoltság korában alapjaiban átrendeződik a Nagyalföld településföldrajzi képe, és a török kiűzése után már új

irányba fejlődik tovább. Mindazonáltal a magyar társadalom tudatában tragikus pusztításokkal kísért konfliktusként élő második világháború, amikor végigsöpör az országon, akkor valóban hatalmas rombolással jár, ám ennek ellenére a második világháború hadműveletei nem rajzolja át sem Magyarország, sem a Kárpát-medence településhálózatát. Mondhatnánk erre, hogy az első világháború közvetett hatásaként a trianoni béke megtette ezt. Ám erre azt kell válaszolnunk, hogy a mesterségesen megvonott határok, főleg a határ menti városok – például Nagyvárad – esetében hosszú évtizedekig gátolták a korábbi fejlődést, de ez még mindig nem jelenti a településhálózat olyan átrendeződését, mint ami a hódoltság korában történt.

Az értekezésben leírtak alapján sikerült megvalósítani a dolgozat bevezetésében megfogalmazott fő célkitűzéseket. A hadtörténetírás geográfiai kiterjesztésén, valamint a hadügy antropogén tájformáló tényezőként való hangsúlyozásán túl a dolgozatban megvalósított kutatási eredmények az alábbiakban foglalhatók össze.

1. A geográfia, a történeti földrajz és a hadtörténetírás kapcsolatrendszerének tudományos feltárása, valamint bemutatása és a hadtörténeti földrajz legalapvetőbb elméleti kérdéseinek tisztázása.
2. A magyar hadtörténelem főbb földrajzi tendenciáinak meghatározása, állandó geográfiai tényezőinek kimutatása és Kárpát-medencei jellegének bizonyítása, valamint ezekhez kapcsolódóan három földrajzi korszak elkülönítése a honfoglalástól az 1956. évi forradalom és szabadságharcig terjedő magyar hadtörténelemben.
3. Az előző pont szerinti periodizációnak megfelelően a magyar hadtörténelem három fő geográfiai időszaka (895-1242, 1242-1711, 1711-1956) jelentős eseményeinek földrajzi értelmezése, az egyes korszakokra jellemző hadügy geográfiai gondolkodásának bemutatása, valamint tájformáló hatásának főbb elemei számbavétele.

IV. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK HASZNOSÍTÁSA A TOVÁBBI TUDOMÁNYOS VIZSGÁLATOKBAN

Az értekezésben megfogalmazottak szerint a magyar hadtörténelem geográfiájával foglalkozó kutatók előtt ma azok a legfontosabb lehetőségek és feladatok állnak, amelyek a későbbi nagyobb léptékű

munkák elvégzésének feltételeit teremtik meg. Ezeket a következőkben lehet összefoglalni.

1. A magyar hadtörténelem földrajzára vonatkozó teljes körű szakirodalom és a levéltári források összegyűjtése, ezek forrásközleményekként történő publikálása.
2. A hadügy tájformáló hatásának történeti földrajzi feldolgozása, az egyes történelmi időszakokra jellemző hatásmechanizmus meghatározása.
3. Az előzővel összefüggésben a magyar hadtörténelem egyes korszakaira jellemző tájhasználat kutatása, az egyes formák tudományos igényű meghatározása.
4. Az előzőekkel azonos fontosságú feladat az egyes kistájak és települések fejlődéstörténetének, továbbá történeti földrajzának hadtörténeti szempontú, mikroszintű feldolgozása.

V. A TÉMAKÖRBE MEGJELENT PUBLIKÁCIÓK JEGYZÉKE

1. A disszertáció alapjául szolgáló

1.1. Könyvek

1. Nagy Miklós Mihály

Világjáró magyar katonák: Arcok és képek a magyar katonai utazások történetéből. Magyar hadiutazók II.

Budapest: Zrínyi Kiadó, 2007. 272 p.

(ISBN:978-963-327-426-2)

2. Nagy Miklós Mihály

Kis magyar hadelmélet: hadügy, hadelmélet, földrajz és geopolitika kapcsolata

Budapest: Zrínyi Kiadó, 2006. 224 p.

(ISBN:963-327-405-2)

3. Nagy Miklós Mihály

Boldog békeidők haditengerészei: A k. u. k. hadiflotta utazástörténete

Budapest: Kornétás Kiadó, 2003. 430 p.

(ISBN:963-9353-24-8)

1.2. Közlemények, tanulmányok, könyvrészletek

1. Nagy Miklós Mihály

Veszélyzóna, avagy geopolitikai puffer? KÖZTES-EURÓPA TÁRSADALOMTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT - A VIRTUÁLIS INTÉZET KÖZÉP-EURÓPA KUTATÁSÁRA KÖZLEMÉNYEI B SOROZAT 6:(1) pp. 29-38. (2014)

2. Nagy Miklós Mihály

Historical changes in the role of geographical factors in military decision making.

TAYLOR: GAZDÁLKODÁS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT: A VIRTUÁLIS INTÉZET KÖZÉP-EURÓPA KUTATÁSÁRA KÖZLEMÉNYEI 6:(1-2) pp. 31-39. (2014)

3. Nagy Miklós Mihály

Az első világháború a térben. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 7:(1) pp. 62-70. (2014)

4. Nagy Miklós Mihály, Britschgi Réka

The Beginnings of cooperation on the Danube: The Danube and the Habsburg Empire. In: Veres Lajos (szerk.): III. Duna Térségi Kohézió: III. Interregionális Nemzetközi Tudományos Konferencia előadásai alapján. 272 p. Konferencia helye, ideje: Dunaújváros, Magyarország, 2012.09.05-2012.09.06. Szabadka: Cikos Stampa, 2013. pp. 206-214.
(ISBN:978-86-85409-89-9)

5. Nagy Miklós Mihály

Szarajevó és Lausanne között. Az első világháború geográfiája. In: **Nagy Miklós Mihály** (szerk.) Egyéb szerzőség: Horváth Csaba Péter (sajtó alá rend.); A történész igazsága és magányossága: Tanulmányok a 65 éves Raffay Ernő tiszteletére. Budapest: Kárpátia Stúdió, 2013. pp. 55-70.
(ISBN:9786155374036)

6. Nagy Miklós Mihály

Shaping Historical Consciousness by Geographical Travelogues. In: Gallik, Ján et al (szerk.): Science for Education – Education for

Science = Veda pre vzdelanie – Vzdelanaie pre Vedu = Tudomány az oktatásért – Oktatás a tudományért. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre Fakulta Stredoeuropskych Studii, 2013. pp. 199-217.

(ISBN:978-80-558-0536-8)

7. Nagy Miklós Mihály

Katonaföldrajzi kérdések a magyar történeti földrajzban.

TÖRTÉNETI FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 1:(1-2) pp. 161-173.

(2013)

8. Nagy Miklós Mihály

Egy hadszíntér demográfiája (Adalékok a Rákóczi-szabadságharc népesedési folyamataihoz

In: Kókai S (szerk.): Tanulmánykötet Dr. Dobány Zoltán főiskolai

docens 60. születésnapjára. 396. p. (Nyíregyházi Főiskola

Pedagógiai Kar) Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola Turizmus és

Földrajztudományi Intézet, 2013. pp. 257-269. Tanulmánykötet Dr.

Dobány Zoltán főiskolai docens 60. születésnapjára.

(ISBN:978-615-5097-78-2)

9. Nagy Miklós Mihály, Gulyás László

Antropogenic influences in Balaton basin In: Veres Lajos (szerk.):

Regionális földrajzi tanulmányok: Abonyiné Dr. Palotás Jolán 70.

születésnapja tiszteletére. 240 p.

Szeged: Egyesület Közép-Európa Kutatására, 2013. pp. 171-178.

(Közép-Európai Monográfiák. Történészek, regionalisták és
geográfusok tudományos könyvsorozata; 7.)

(ISBN:978-963-89724-2-2)

10. Nagy Miklós Mihály

A területi megosztottság kényszerében, Európa hidegháborús

politikai földrajzi képének kialakulása. In: Arday Lajos, Csámpai

Ottó, Csihák György, Deák Ernő, Gazdag Ferenc, Kiss Károly, Nagy

Miklós Mihály, Salamon Konrád, Beréti László, Bódi Stefánia,

Boldizsár Gábor, Harai Dénes, Sallai János, Szelei Ildikó, Borsányi

András, Németh József, Szalkai-Széll Attila, Szilvágyi Tibor, Tóth

Sándor, Vida Csaba: A történelem szórt fényei: Tanulmányok Szabó

A. Ferenc egyetemi tanár születésének 70. évfordulójára. 321 p.

Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2013. pp. 127-137.
(ISBN:9786155305146)

11. Nagy Miklós Mihály

A Kárpát-medence szorításában. A Rákóczi-szabadságharc földrajzi kérdései. In: Miklós Péter (szerk.): A hazáért és a szabadságért: Tanulmányok II. Rákóczi Ferencről, koráról és emlékezetéről.

Szeged: Belvedere Meridionale, 2013. pp. 65-74.

(ISBN:978-615-5372-02-5)

12. Nagy Miklós Mihály

A geográfia színesítése a történeti földrajz eszközeivel. In: Dövényi Z, Donka A (szerk.): A geográfia változó arcai. 230 p. Pécs:

Idresearch Kft. - Publikon Kiadó, 2013. pp. 39-50. (Geographia Pannonica Nova ; 15.)

(ISBN:978-615-5001-88-8)

13. Nagy Miklós Mihály, Britschgi Réka

Political decisions and frontier. A VIRTUÁLIS INTÉZET KÖZÉP-EURÓPA KUTATÁSÁRA KÖZLEMÉNYEI 4:(4) pp. 5-14. (2012)

14. Nagy Miklós Mihály, Pap Norbert

Magyarország a Balkán és a Mediterránium vonzásában.

Magyarország dél-európai kapcsolatainak politikai- és gazdaságföldrajzi értékelése. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 5:(3-4) pp. 251-262. (2012)

15. Nagy Miklós Mihály

Láthatatlan történelmi emlékek? Avagy meddig tartott a török hódoltság kora? In: Füleky György (szerk.): A táj változása a Kárpát-medencében: Történelmi emlékek a tájban, IX. Tájérténelmi Konferencia kiadványa. Konferencia helye, ideje: Keszthely,

Magyarország, 2012.06.21-2012.06.23. Gödöllő: Környezetkímélő Agrokémiáért Alapítvány, 2012. pp. 34-40.

(ISBN:978-963-2214-1)

16. Nagy Miklós Mihály

Gazdasági régiók a Rákóczi-szabadságharcban? A VIRTUÁLIS INTÉZET KÖZÉP-EURÓPA KUTATÁSÁRA KÖZLEMÉNYEI 4:(3) pp. 119-132. (2012)

17. Nagy Miklós Mihály, Britschgi Réka

From indians to the great plain of Hungary the frontier as a society-shaping force. In: Berghauer S, Dnyisztrjanszkij M, Fodor Gy, Gönczy S, Izsák T, Molnár J, Molnár DI (szerk.)

Társadalomföldrajzi kihívások a XXI. század Kelet-Közép Európájában = Social'no-geografični vikliki u Shidno-Central'nij Evropi na počatku XXI stolittâ : mižnarodna naukova geografična konferenciâ = Social geographical challenges in the Eastern Central Europe of the XXI. century: Nemzetközi földrajzi konferencia = international geographical conference. 2 p.

Konferencia helye, ideje: Beregszász, Ukrajna, 2012.03.29-2012.03.30. Beregszász: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2012. pp. 52-58.

1-2.

(ISBN:978-617-596-066-0)

18. Nagy Miklós Mihály

Bécs és Isztambul között. A Kárpát-medence politikai földrajzi helyzete a török hódoltság korában. In: Frisnyák Sándor, Kókai Sándor (szerk.): Tiszteletkötet Dr. Boros László főiskolai tanár 75. születésnapjára. Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földtudományi Intézete, 2012. pp. 131-142.

(ISBN:978-615-5097-32-4)

19. Nagy Miklós Mihály

Balkán-kép vagy a Balkán képei?: A Balkán-félsziget a magyar katonai utazási irodalomban

KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 5:(1) pp. 15-27. (2012)

20. Nagy Miklós Mihály

Államtér vagy határtérség? A Felvidék a magyar hadtörténelemben.

In: Győri Ferenc (szerk.)

A tudás szolgálatában: földrajzi tanulmányok Pál Ágnes tiszteletére. 347 p.

Szeged: Egyesület Közép-Európa Kutatására, 2012. pp. 225-235.
(Közép-Európai Monográfiák; 5.)
(ISBN:978-963-08-5415-3)

21. Nagy Miklós Mihály

A hadügy tájformálásának időszakai a Kárpát-medencében. In: Füleky György (szerk.)

A táj változásai a Kárpát-medencében, tájhasználat és tájatalakulás a 18-20. században. A Viski Károly Múzeumban Kalocsán 2010. július 8-10. között tartott tudományos konferencia kiadványa. Konferencia helye, ideje: Kalocsa, Magyarország, 2010.07.08-2010.07.10. Gödöllő: Környezetkímélő Agrokémiáért Alapítvány, 2012. pp. 40-45.
(ISBN:978-963-06-2214-1)

22. Nagy Miklós Mihály

Rákóczi 1704. évi bácskai hadjáratának földrajzi kérdései. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 4:(3-4) pp. 14-27. (2011)

23. Nagy Miklós Mihály

Ifjúsági regénnyel a szerb-magyar barátságért. In: Bartkó János, Majdán János (szerk.)

Magyar-szerb kapcsolatok a történelemben 2001-ig = Мађарско-српски историјски контакти до 2001. године: Tanulmánykötet. Baja: Eötvös József Főiskolai Kiadó, 2011. pp. 221-232.
(ISBN:978 963 7290 91 6)

24. Nagy Miklós Mihály

Földrajzi ismeretterjesztés és ideológia Magyarországon 1948-1989 között. In: Bencéné Fekete Andrea (szerk.): Lehetőségek és alternatívák a Kárpát-medencében: Módszertani tanulmányok. 681 p. Konferencia helye, ideje: Kaposvár, Magyarország, 2010.10.08
Kaposvár: Kaposvári Egyetem, 2011. pp. 367-372.
(ISBN:9789639541139)

25. Nagy Miklós Mihály

Egy elmulasztott geostratégiai lehetőség: 1918-1919. pp. 1-10. CORVINUS Magyar Történelmi Könyvtár, http://www.corvinuslibrary.com/trianon/1918_1919.pdf (2011)

26. Nagy Miklós Mihály

Egy balkáni periféria megismerése – magyar hadiutazók Albániában.
KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 4:(2) pp. 30-39. (2011)

27. Nagy Miklós Mihály

Az utazási irodalom helye és szerepe a történeti földrajzban. In:
Frisnyák S, Gál A (szerk.): Kárpát-medence: Tájak, népek,
tevékenységek: Földrajzi tanulmányok. 499 p.
Nyíregyháza; Szerencs: Nyíregyházi Főiskola Turizmus és
Földrajztudományi Intézete; Bocskai István Gimnázium, 2011. pp.
281-297.
(ISBN:978-963-9909-69-4)

28. Nagy Miklós Mihály

Az 1919. évi felvidéki hadjárat geográfiai kérdései.KÖZÉP-
EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 4:(1) pp. 89-101. (2011)

29. Nagy Miklós Mihály

A Délvidék a magyar hadtörténelemben. In: Vincze Gábor (szerk.):
Visszatér a Délvidék, 1941: magyar-délszláv viszony és a
visszacsatolás. Budapest: Kárpátia Stúdió, 2011. pp. 8-25.
(ISBN:978-963-89291-2-9)

30. Nagy Miklós Mihály

Utazástörténeti vonások Horthy Miklós portréjához. In: Miklós Péter
(szerk.):Újragondolt negyedszázad: Tanulmányok a Horthy-
korszakról. 380 p.
Szeged: Belvedere, 2010. pp. 343-353.
(ISBN:978-963-9573-70-3)

31. Nagy Miklós Mihály

Tudománytörténeti szelvényzet új történeti földrajzi
monográfiánkhoz: Kókai Sándor : A Bánság történeti földrajza
(1718-1918), A Bánság helye és szerepe a Kárpát-medence földrajzi
munkamegosztásában.KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 3:(3)
pp. 176-187. (2010)

32. Nagy Miklós Mihály

Trianon földrajzi előzménye – az első világháború geostratégiai (katonaföldrajzi) viszonyrendszere. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 3:(4) pp. 34-43. (2010)

33. Nagy Miklós Mihály

Történelmi határok és geostratégiai kényszerek az Európai Unióban. In: Léphaft Áron, Reményi Péter (szerk.): VII. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia. Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2010.11.04-2010.11.06. Pécs: Pécsi Tudományegyetem TTK Földrajzi Intézet, 2010. pp. 217-225. (ISBN:978-963-642-561-6)

34. Nagy Miklós Mihály

Tájkép és magyar hadtörténelem. ÖRÖKSÉG : A KULTÚRÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL TÁJÉKOZTATÓ FOLYÓIRATA 14:(7) pp. 18-19. (2010)

35. Nagy Miklós Mihály

Radó Sándor szerepe a magyar hadiutazások történetében. In: Hegedüs Á, Suba J (szerk.): Tanulmányok Radó Sándorról. 301 p. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2009.11.04-2009.11.05. Budapest: HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, 2010. pp. 225-245. (ISBN:978-963-7097-43-0)

36. Nagy Miklós Mihály

Geopolitikai pufferek Európában. In: Bokor László, Marton Gergely, Szelesi Tamás, Tóth József (szerk.): Földrajzi tanulmányok a Pécsi Doktoriskolából VII. 236 p. Pécs: Pécsi Tudományegyetem, 2010. pp. 99-110. (Földrajzi tanulmányok a Pécsi Doktoriskolából; 7.) (ISBN:978-615-5001-11-6)

37. Nagy Miklós Mihály

Elemek Albánia biztonságföldrajzi képéhez. In: Kitanics Máté, Pap Norbert (szerk.): Albánok. Pécs: PTE TTK FI Kelet-Mediterrán és Balkán Tanulmányok Központja, 2010. pp. 64-71. (ISBN:9789636423353)

38. Nagy Miklós Mihály

Egy elmulasztott történelmi lehetőség: az osztrák-magyar gyarmatosítás. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 3:(3) pp. 46-57. (2010)

39. Nagy Miklós Mihály

Egy balkáni periféria megismerése - magyar hadiutazók Albániában. In: Kádas Gabriella (szerk.): IV. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl. Konferencia helye, ideje: Kaposvár, Magyarország, 2010.11.12 Kaposvár: Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, p. 41.

40. Nagy Miklós Mihály

Az ifjúsági történelmi regény és a történelmi szemlélet Magyarországon (1948-1989). In: Benyovszky Krisztián (szerk.): „Írásnak mestersége”: A nyitrai magyar pedagógusképzés 50 éves évfordulója tiszteletére tartott nemzetközi konferencia előadásai. Nyitra: Konstantin Filozófus Egyetem, Közép-Európai Tanulmányok Kara, 2010. pp. 9-18. (ISBN:978-80-8094-798-9)

41. Nagy Miklós Mihály

Az Erdélyi Fejedelemség önállóságának földrajzi alapjai. JELENKORI TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI FOLYAMATOK 5:(1-2) pp. 208-213. (2010)

42. Nagy Miklós Mihály

A hadügy tájformálásának időszakai a Kárpát-medencében. In: Füleky György (szerk.): "A táj változásai a Kárpát-medencében": Tájhasználat és tájatalakulás a 18-20. században (VIII. Tájéztörténelmi Konferencia). Konferencia helye, ideje: Kalocsa, Magyarország, 2010.07.08-2010.07.10. Gödöllő; Budapest: Környezetkímélő Agrokémiáért Alapítvány, 2010. pp. 40-45. (ISBN:978 963 06 2214 1)

43. Nagy Miklós Mihály

Terepértékelés vagy hadtörténelmi tájrajz?: A magyar hadtörténelmi földrajz elméleti kérdéseiről In: Gál A, Hanusz Á (szerk.): Tiszteletkötet Dr. Frisnyák Sándor professzor 75. születésnapjára. 396 p. Nyíregyháza; Szerencs:

Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földtudományi Intézete - Bocskai István Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, 2009. pp. 261-281.
(ISBN:978-963-9909-22-9)

44. Nagy Miklós Mihály

Politikai földrajzi határ a katonaföldrajzban. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 2:(4-5) pp. 113-120. (2009)

45. Nagy Miklós Mihály

Katonaföldrajzi jegyzet néhány geográfiai és történeti könyvhöz. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 2:(2-3) pp. 188-194. (2009)

46. Nagy Miklós Mihály

Határőr eposz a déli végekről: In: Maruzsa Zoltán (szerk.): „A déli végeken...”. Baja: Eötvös József Főiskolai Kiadó, 2009. pp. 121-129.
(ISBN:9789637290657)

47. Nagy Miklós Mihály

Földrajzi szemlélet és tájhasználat a magyar hadtörténelemben (895-1920). In: Frisnyák Sándor, Gál András (szerk.): A Kárpát-medence környezetgazdálkodása: az V. Tájföldrajzi Konferencia előadásai : Szerencs, 2009. április 3-4.. 559 p.
Nyíregyháza; Szerencs: Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földtudományi Intézete - Bocskai István Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, 2009. pp. 381-394.
(ISBN:978 963 9909 12 0)

48. Nagy Miklós Mihály

Barrier és filter Bécs és Buda között, a török időkben. In: Gulyás L, Szávai F, Keczer G (szerk.): A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására (VIKEK) Évkönyve 2009. Szeged; Kaposvár: Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására, 2009. pp. 249-254.

49. Nagy Miklós Mihály

Az Osztrák-Magyar Monarchia geostratégiai és katonaföldrajzi kényszerei. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 2:(2-3) pp. 31-40. (2009)

50. Nagy Miklós Mihály

A Rákóczi-kori magyar táj. MAGYAR SZEMLE 18:(9-10) pp. 56-66. (2009)

51. Nagy Miklós Mihály

A modern hadügy mint a nemzetközi kapcsolatok rendszere. In: Kovács Beatrix (szerk.): "Társadalom és gazdaság - új trendek és kihívások": Baja, 2008. szeptember 19. : nemzetközi tudományos konferencia kiadványa. 430 p.

Konferencia helye, ideje: Baja, Magyarország, 2008.09.19 Baja: Eötvös József Főiskola Műszaki és Gazdálkodási Fakultás Gazdaságtudományi Intézet, 2009. pp. 232-326. (ISBN:978-963-7290-62-6)

52. Nagy Miklós Mihály

A Balkán-félsziget geopolitikai formakincse. BALKÁN FÜZETEK 1:(különszám) pp. 48-56. (2009)

53. Nagy Miklós Mihály

A török hódoltság mint földrajzi régió. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 1:(1) pp. 80-85. (2008)

54. Nagy Miklós Mihály

Geopolitikai törekvések és katonai expedíciók. In: Gulyás László, Gál József (szerk.): Európai Kihívások IV. Nemzetközi Tudományos Konferencia: [Szeged, 2007. október 12.]. 712 p.

Konferencia helye, ideje: Szeged, Magyarország, 2007.10.12 Szeged: Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar, 2007. pp. 624-628. (ISBN:978-963-482-857-0)

55. Nagy Miklós Mihály

Bottyán generális. MAGYAR SZEMLE 16:(5-6) pp. 115-128. (2007)

56. Nagy Miklós Mihály

Akciórádiusz és magyar táj. AETAS - TÖRTÉNETTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT 21:(4) pp. 97-115. (2007)

57. Nagy Miklós Mihály

A Rákóczi-szabadságharc Magyarországa II. rész. KAPU 20:(11-12) pp. 40-43. (2007)

58. Nagy Miklós Mihály

A Rákóczi-szabadságharc Magyarországa I. rész. KAPU 20:(10) pp. 27-31. (2007)

59. Nagy Miklós Mihály

A Délvidék mint geopolitikai puffer. In: Kókai S (szerk.): A Délvidék történeti földrajza. 314 p. Konferencia helye, ideje: Nyíregyháza, Magyarország, 2006.11.17 Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola, 2006. pp. 161-177.

(Történeti földrajzi tanulmányok; 9.)

(ISBN:963 9385 99 9)

60. Nagy Miklós Mihály

A Kárpát-medence biztonsága a magyar földrajzi szakirodalomban. In: Pap Norbert, Végh Andor (szerk.): A Kárpát-medence politikai földrajza: IV. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia. 260 p.

Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2004.10.07-2004.10.08. Pécs: PTE Földrajzi Intézet, 2005. pp. 37-45.

(ISBN:963 642 062 9)

61. Nagy Miklós Mihály

Szépirodalom és földrajzi, politikai földrajzi tudat

In: Reményi Péter (szerk.): Az integrálódó Európa politikai földrajza: III. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia : Pécs, 2002.

november 7-8.. 347 p. Pécs: Pécsi Tudományegyetem TTK Földrajzi Intézet, 2004. pp. 232-244.

(ISBN:963-641-987-6)

62. Nagy Miklós Mihály

Háry János utódai: A magyar katonautazó irodalom. KORTÁRS 48:(12) pp. 91-104. (2004)

63. Nagy Miklós Mihály

Három osztrák utazástörténeti mű tanulságai. FÖLDRAJZI ÉRTESÍTŐ 53:(3-4) pp. 346-351. (2004)

64. Nagy Miklós Mihály, Szabó A Ferenc

Az európai hatalmi rivalizálás dél-amerikai dimenziói a két világháború között. ÚJ HONVÉDSÉGI SZEMLE 58:(10) pp. 138-141. (2004)

65. Nagy Miklós Mihály

A védelem földrajza. ÚJ HONVÉDSÉGI SZEMLE 58:(5) pp. 14-24. (2004)

66. Nagy Miklós Mihály

A magyar hadtörténelem földrajzi alapjai. In: Frisnyák Sándor, Csihák György (szerk.): Gyepük, várak, erődítmények és egyéb honvédelmi létesítmények a Kárpát-medencében (895-1920): A Nyíregyházán 2004. november 26-27-én megtartott tudományos konferencia előadásai. Konferencia helye, ideje: Nyíregyháza, Magyarország, 2004.11.26-2004.11.27. Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola, 2004. pp. 3-15. (ISBN:963 9385 99 9)

67. Nagy Miklós Mihály

A katonai erőszak elmélete és a XX. század. MÚLTUNK - POLITIKATÖRTÉNETI FOLYÓIRAT 69:(4) pp. 146-175. (2004)

68. Siposné Kecskeméthy Klára, Nagy Miklós Mihály

Veszprém a hadak útján. VESZPRÉMI SZEMLE 7:(2) pp. 3-16. (2003)

69. Nagy Miklós Mihály

Egy évszázad katonaföldrajza. FÖLDRAJZTANÍTÁS 42:(1-2) pp. 17-20. (2003)

70. Nagy Miklós Mihály

Az Osztrák-Magyar Monarchia hadiflottájának expedíciói. In: Frisnyák Zsuzsa, Katona András (szerk.): Közlekedés a Kárpát-medencében: Újabb kutatási eredménye. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2002.12.03-2002.12.04. Budapest: Közlekedési Múzeum, 2003. pp. 121-139. (ISBN:963-7099-11-5)

71. Nagy Miklós Mihály

Geográfia és hadelmélet. FÖLDRAJZI ÉRTESÍTŐ 51:(1-2) pp. 237-247. (2002)

72. Nagy Miklós Mihály

Földrajz és történelem határán. FÖLDRAJZI ÉRTESÍTŐ 51:(3-4) pp. 431-438. (2002)

73. Nagy Miklós Mihály

Horthy Miklós, a világhíró tengerész. JÁSZKUNSÁG 47:(1-2) pp. 22-29. (2001)

74. Nagy Miklós Mihály

Geográfia hadilobogó alatt. MAGYAR TUDOMÁNY 46:(7) pp. 788-798. (2001)

75. Nagy Miklós Mihály

Földhöz kötött honvédelem. KAPU 11:(11-12) pp. 31-36. (2001)

76. Nagy Miklós Mihály

Egy tengeralattjáró-katasztrófa politikai földrajza. ISKOLAKULTÚRA 11:(5) pp. 97-104. (2001)

77. Nagy Miklós Mihály

A Balkán problémája a magyar földrajzi szakirodalomban. In: Hajdú Z, Pap N, Tóth J (szerk.): Az átalakuló Balkán politikai földrajzi kérdései. II. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia. Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2000.11.27-2000.11.29. Pécs: PTE TTK Földrajzi Intézet Kelet-Mediterrán és Balkán Tanulmányok Központja, 2001. pp. 18-32. (ISBN:963-641-842X)

78. Nagy Miklós Mihály

Magyar várrajzok Stockholmban és Württembergben és a magyar szakirodalom. TÁRSADALOM ÉS HONVÉDELEM 4:(3) pp. 109-205. (2000)

79. Nagy Miklós Mihály

Almásy László és a magyar katonautazók: Jegyzetek Almásy László Rommel seregénél Libyában című könyvének új kiadásához VASI HONISMERETI ÉS HELYTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK 26:(1) pp. 46-59. (2000)

80. Nagy Miklós Mihály

Almásy László "hiteles" életrajza. MAGYAR TUDOMÁNY 14:(3) pp. 366-369. (2000)

81. Nagy Miklós Mihály

Újkori magyar katonautazók. MAGYAR TUDOMÁNY 44:(8) pp. 963-944. (1999)

82. Nagy Miklós Mihály

Propaganda vagy útleírás?: Gondolatok a magyar katonai utazási irodalomról és Almásy László: Rommel seregénél Líbiában c. művéről. FÖLDRAJZI ÉRTESÍTŐ 48:(3-4) pp. 363-367. (1999)

83. Nagy Miklós Mihály

Geopolitika és hadtudomány. MAGYAR TUDOMÁNY 44:(7) pp. 769-778. (1999)

84. Nagy Miklós Mihály

Geopolitika és hadászat. KAPU 12:(2) pp. 21-23. (1999)

85. Nagy Miklós Mihály

Az a hiányzó millió. MAGYAR SZEMLE 8:(3) pp. 181-186. (1999)

86. Nagy Miklós Mihály

A tengeri hatalom geopolitikája. In: Pap N., Tóth J. (szerk.): Első magyar politikai földrajzi konferencia: Változó világ, átalakuló politikai földrajz. 318 p.

Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 1998.11.30-

1998.12.01. Pécs: Janus Pannonius Tudományegyetem

Természettudományi Kar Földrajzi Intézet, 1999. pp. 293-298.

(ISBN:963-641-675-3)

87. Nagy Miklós Mihály, Siposné Kecskeméthy Klára
Geográfia a prvá stetová vojna. ZBORNÍK VOJENSKEJ
AKADÉMIE (LIPTOVSKÝ MIKULAS) 3:(2) pp. 186-194. (1996)

1.3. Absztraktok

1. Nagy Miklós Mihály

Geographical Travel Books for Forming Historical Consciousness
In: Hegedűs Orsolya, Szabó Tibor, Vargová Zuzana (szerk.): 3rd
International Conference, Science for Education – Education for
Science. Konferencia helye, ideje: , Szlovákia Nyitra: Constantine
the Philosopher University in Nitra, Faculty of Central European
Studies, 2013. p. 41.

2. Nagy Miklós Mihály

Földrajzi ismeretterjesztés és ideológia Magyarországon 1948-1989
között. In: Bencéné Fekete Andrea (szerk.): I. Kárpát-medencei
Nemzetközi Módszertani Konferencia: Lehetőségek és alternatívák.
Absztraktfüzet. 109 p.
Konferencia helye, ideje: Kaposvár, Magyarország, 2010.10.08
Kaposvár: Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, 2010. pp. 64-65.
(ISBN:978-963-9541-12-2)

3. Nagy Miklós Mihály

Tér és hadügy a modern társadalomban. In: Pécsi Tudományegyetem
(szerk.): Mandulavirágzás tudományos napok: Pécs - Szekszárd,
2002. március 4-8. Konferencia helye, ideje: Pécs; Szekszárd,
Magyarország, 2002.03.04-2002.03.08. Pécs: Pécsi
Tudományegyetem, 2002. p. 102.
(ISBN:963-641-872-1)

1.2. konferencia előadások és poszterek

1. Nagy Miklós Mihály

A központi hatalmak katonai kényszerei és területi céljai a nagy
háború első időszakában
Előadás a VI. Többnemzetiségű államok keletkezése és felbomlása
Közép-Európában című tudományos konferencián, Szeged, 2014.

március 7., Móra Ferenc Múzeum, Szervező: Virtuális Intézet
Közép-Európa kutatására) (2014)

2. Nagy Miklós Mihály

Veszélyzóna, avagy geopolitikai puffer – Köztes-Európa történeti, politikai kérdései. Előadás a VII. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl, Nemzetközi tudományos konferencián, Kaposvár, 2013. október 11. (2013)

3. Nagy Miklós Mihály

Földrajzi útleírással a történelmi tudat formálásáért. Előadás A Tudomány az oktatásért – oktatás a tudományért című tudományos konferencián, 2013. április 26-27., Nyitra (Szlovákia), Szervező: Konstantin Filozófus Egyetem (2013)

4. Nagy Miklós Mihály

Földrajzi tényezők és katonai döntések. A földrajzi tényezők szerepének történelmi változása a katonai döntési folyamatokban. Előadás a 3. Vezetéstudományi Konferencián „Vezetés és szervezetek Taylor után 102 évvel”, 2013. május 31., Szeged, Egyesület-Közép-Európa Kutatására (2013)

5. Nagy Miklós Mihály

A Partium és Erdély szerepe a magyar hadtörténelemben. Előadás A VI. Régiótörténeti kutatások konferencián (Partium, Bánság, Székelyföld és Erdély mint történelmi régiók), Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására, Szeged, 2013. november 29. (2013)

6. Nagy Miklós Mihály, Britschgi Réka

Politikai döntés és frontier. A víz és a folyóvíz szerepe a politikai menedzsmentben: Előadás 2. Vezetéstudományi konferencia „Vezetés és hatékonyság Taylor után 101 évvel”. Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Szeged, 2012. június 1. (2012)

8. Nagy Miklós Mihály

Láthatatlan történelmi emlékek. Avagy meddig tartott a török hódoltság kora?: Előadás IX. Tájéttörténeti Konferencia, Történelmi

emlékek a tájban. Balaton Múzeum, Keszthely, 2012. június 21-23. (2012)

9. Nagy Miklós Mihály

Irodalmi határok, avagy a határok irodalma: Előadás Drámák határhelyzetben című nemzetközi konferencia. Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra, 2012. szeptember 4-7., (2012)

10. Nagy Miklós Mihály

Egy gyengülő birodalom sokasodó etnikumai: A török Birodalom balkáni népei a magyar hadiutazók szemével. Előadás a VIII. Magyar Politikai Földrajzi Konferencián, Pécs, 2012. november 15-16.; Tudásközpont, A konferencia témája: Kulturális sokszínűség, a kisebbségek geopolitikája (2012)

11. Nagy Miklós Mihály, Britschgi Réka

Az indiánoktól az alföldi pusztáig. A frontier mint társadalomformáló határvidék: Előadás Társadalomföldrajzi kihívások a XXI. század Kelet-Közép-Európájában, Nemzetközi földrajzi konferencia, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2012. március 29-30. (2012)

12. Nagy Miklós Mihály

Az ifjúsági történelmi regény a marxista ideológia szolgálatában: Előadás 40. Tokaji Író-tábor, Tokaji Író-tábor Egyesület, Tokaj, 2012. augusztus 15-17., (2012)

13. Nagy Miklós Mihály

Az első világháború a térben: Előadás a VI. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl nemzetközi, tudományos konferencia. Kaposvári Egyetem–Egyesület Közép-Európa Kutatására, Kaposvár, 2012. október 12. (2012)

14. Nagy Miklós Mihály

Államterek és Köztes-Európa. Előadás a IV. Több Nemzetiségű Államok Keletkezése és Felbomlása Közép-Európában, Szeged, március 2. (2012)

15. Nagy Miklós Mihály, Britschgi Réka

A dunai együttműködés kezdete: A Duna és a Habsburg-birodalom: Előadás III. Duna-térségi kohézió című nemzetközi tudományos konferencia. Dunaújvárosi Főiskola, Dunaújváros, 2012. szeptember 5-6., (2012)

16. Nagy Miklós Mihály

Rákóczi 1704. évi bácskai hadjáratának földrajzi kérdései. III. Régiótörténeti Kutatások Konferencia, Szeged, április 20. (2011)

17. Nagy Miklós Mihály

Gazdasági régiók a Rákóczi-szabadságharcban? V. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl nemzetközi tudományos konferencia, Kaposvár, november 28. (2011)

18. Nagy Miklós Mihály

Balkán-kép vagy Balkán képei?: A Balkán-félsziget a magyar katonai utazási irodalomban III. Több Nemzetiségű Államok Keletkezése és Felbomlása Közép-Európában, Tudományos Konferencia, Szeged, március 4. (2011)

19. Nagy Miklós Mihály

Az utazási irodalom helye és szerepe a történeti földrajzban. A „Kárpát-medence: tájak, népek, tevékenységi formák” című tájföldrajzi konferencia, Szerencs, április 8. (2011)

20. Nagy Miklós Mihály

A déli Határőrvidék mint társadalomformáló régió. Az 1944-45-ös délvidéki magyar tragédia a magyar-szerb történelmi kapcsolatok tükrében, Tudományos konferencia, Budapest, november 25. (2011)

21. Nagy Miklós Mihály

Trianon földrajzi előzménye (az első világháború geostratégiai viszonyrendszere). III. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl nemzetközi tudományos konferencia, Szeged, június 11. (2010)

22. Nagy Miklós Mihály

Történelmi határok és geostratégiai kényszerek az Európai Unióban. VII. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia, Pécs, november 6. (2010)

23. Nagy Miklós Mihály

Földrajzi ismeretterjesztés és ideológia Magyarországon 1948-1989 között. I. Kárpát-medencei Nemzetközi Módszertani Konferencia, Kaposvár, 2010. október 8. (2010)

24. Nagy Miklós Mihály

Egy elmulasztott történelmi lehetőség: az osztrák-magyar gyarmatosítás. II. Több Nemzetiségű Államok Keletkezése és Felbomlása Közép-Európában, Tudományos Konferencia, Szeged, március 6. (2010)

25. Nagy Miklós Mihály

Egy balkáni periféria megismerése – magyar hadiutazók Albániában. IV. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl nemzetközi tudományos konferencia, Kaposvár, november 12. (2010)

26. Nagy Miklós Mihály

Cholnoky Jenő és a katonaföldrajz. Cholnoky Jenő munkássága és tudományos-szellemi öröksége, Tudománytörténeti konferencia, Érd, szeptember 16. (2010)

27. Nagy Miklós Mihály

Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészeti expedíciói. Előadás Érden a Magyar Földrajzi Múzeum Múzeumbaráti Körében, október 12. (2010)

28. Nagy Miklós Mihály

Az ifjúsági történelmi regény és történelmi szemlélet Magyarországon (1948-1989). Tudomány az oktatásért – oktatás a tudományért, nemzetközi konferencia, Nyitra, április 28-29. (2010)

29. Nagy Miklós Mihály

Az 1919. évi felvidéki hadjárat geográfiai kérdései. II. Régiótörténeti Kutatások Konferencia, Szeged, december 3. (2010)

30. Nagy Miklós Mihály

A hadügy tájformálásának időszakai a Kárpát-medencében. VIII. Tájérténeti Konferencia, Kalocsa, július 8-10. (2010)

31. Nagy Miklós Mihály

A hadtörténelem földrajzi alapjainak elméleti kérdései. V. Magyar Földrajzi Konferencia, Pécs, november 5. (2010)

32. Nagy Miklós Mihály

A hadikultúrák és a modern hadelmélet Clausewitz-féle alapjai: Előadás a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Felsőfokú Vezetőképző (Vezérkari) Tanfolyamán; 2008. november 5. (6 tanóra) és 19. (4 tanóra), 2009. november 23. (4 tanóra), november 24. (2 tanóra) és december 1. (4 tanóra), 2010. november 16. (2 tanóra), november 18. (2 tanóra) és december 7. (4 tanóra) (2010)

33. Nagy Miklós Mihály

Radó Sándor szerepe a magyar hadiutazások történetében. Radó Sándor (1899-1981) tudományos emlékkonferencia, Budapest, szeptember 4-5. (2009)

34. Nagy Miklós Mihály

Miles gloriosus Teleki-módra: Teleki Sándor a magyar hadiutazó. Előadás Nagybányán, 2009. május 16-án, a Teleki Magyar Házban rendezett Teleki Napokon (2009)

35. Nagy Miklós Mihály

Határőr eposz a déli végekről: Előadás. „A déli végeken” című konferencia. Hadtörténeti Intézet és Múzeum–Eötvös József Főiskola, Baja, 2009. április 26., (2009)

36. Nagy Miklós Mihály

Földrajzi szemlélet és tájhasználat a magyar hadtörténelemben (895-1920). V. Tájérténeti Konferencia, Szerencs, április 3-4. (2009)

37. Nagy Miklós Mihály

Barrier és filter Bécs és Buda között, a török időkben. II. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl nemzetközi tudományos konferencia, Kaposvár, május 22. (2009)

38. Nagy Miklós Mihály

Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészetének tudományos expedíciói. Előadás az Erasmus tanárcsere-program keretében, Kolozsvárott, a Babes-Bolyai Tudományegyetem Bogrea termében, október 7. (5 tanóra időtartamban) (2009)

39. Nagy Miklós Mihály

Az Osztrák-Magyar Monarchia geostratégiai és katonaföldrajzi kényszerei: Előadás Több Nemzetiségű Allamok Keletkezése és Felbomlása című konferencia, Közép-Európai Közlemények – SZTE BTK – Móra Ferenc Múzeum, Szeged, 2009. március 6 (2009)

40. Nagy Miklós Mihály

Az Erdélyi Fejedelemség önállóságának földrajzi alapjai. Európai Kihívások V. nemzetközi tudományos konferencia, Szeged, október 16. (2009)

41. Nagy Miklós Mihály

Államhatár a magyar hadtörténelemben. Határtalan határok, Tudományos földrajzi konferencia, Dobogókő, október 26-27. (2008)

42. Nagy Miklós Mihály

A modern hadügy mint a nemzetközi kapcsolatok rendszere. Társadalom és gazdaság – új trendek és kihívások, Konferencia, Baja, szeptember 19. (2008)

43. Nagy Miklós Mihály

A Kárpát-medence idegen katonaszemmel (Hadiutazók Magyarországon): Előadás Magyarok a Kárpát-medencében című tudományos nemzetközi konferencia, Szegedi Tudományegyetem Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék, Szeged, 2008. március 6 (2008)

44. Nagy Miklós Mihály

A Balkán-félsziget geopolitikai formakincse. VI. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia, Pécs, október 16 (2008)

45. Nagy Miklós Mihály

Geopolitikai törekvések és katonai expedíciók: Előadás IV. Európai Kihívások elnevezésű nemzetközi tudományos konferencia, Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar Ökonómia és Vidékfejlesztési Intézet, Szeged, 2007. október 12 (2007)

46. Nagy Miklós Mihály

A török hódoltság mint földrajzi régió: Előadás Régiók Kárpát-medencén innen és túl című nemzetközi konferencia, Eötvös József Főiskola, Baja, 2007. március 23. (2007)

47. Nagy Miklós Mihály

A Délvidék mint pufferzóna: Előadás A Délvidék történeti följajza című tudományos konferencia, Nyíregyházi Főiskola Földrajz Tanszéke, Nyíregyháza, 2006. november 17. (2006)

48. Nagy Miklós Mihály

A magyar hadtörténelem földrajzi alapjai: Előadás Gyepük, várak és egyéb honvédelmi létesítmények a Kárpát-medencében (895-1920) című nemzetközi konferencia. Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Magyar Földrajzi Társaság, Nyíregyházi Főiskola Földrajz Tanszéke, Nyíregyháza, 2004. november 6-7. (2004)

49. Nagy Miklós Mihály

A katonai utazástörténet alapjai. Előadás A Közlekedés, utazás, katonai utazás című tudományos konferencián, a Közlekedési Múzeumban, 2004. március 25., Szervezők: Közlekedési Múzeum, Közlekedéstudományi Egyesület Közlekedéstörténeti Szakosztálya, a Magyar Földrajzi Társaság Biztonságföldrajzi és Geopolitikai Szakosztálya (2004)

50. Nagy Miklós Mihály

A Kárpát-medence földrajzi biztonsága a magyar földrajzi szakirodalomban: Előadás IV. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia, Pécsi Tudományegyetem TTK Földrajzi Intézet, 2004. október 7-8., Pécs (2004)

51. Nagy Miklós Mihály

Tér és hadügy a modern társadalomban: Előadás Mandulavirágzás
Tudományos Napok, Pécsi Tudományegyetem BTK, 2002. március
7. (2002)

52. Nagy Miklós Mihály

Szépirodalom és földrajzi, politikai földrajzi tudat: Előadás III.
Magyar Politikai Földrajzi Konferencia, Pécsi Tudományegyetem,
Pécs, 2002. november 7-8. (2002)

53. Nagy Miklós Mihály

Az Osztrák-Magyar Monarchia hadiflottájának expedíciói: Előadás
Közlekedés a Kárpát-medencében, újabb kutatási eredmények című
tudományos konferencia. Közlekedési Múzeum, Budapest, 2002.
december 3. (2002)

54. Nagy Miklós Mihály

A magyar katonaföldrajz történeti vázlat. Előadás A fejezetek a
magyar katonaföldrajz és térképészet történetéből című
konferencián, 2000. november 22., a Hadtörténeti Intézet és
Múzeumban, Szervezők: Magyar Földrajzi Társaság
Biztonságföldrajzi és Geopolitikai Szakosztálya, valamint a
Hadtörténeti Intézet (2000)

55. Nagy Miklós Mihály

A Balkán problémája a magyar földrajzi szakirodalomban: Előadás
II. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia, Pécsi Tudományegyetem
TTK Földrajzi Intézet, 2000. november 27-29. (2000)

2. EGYÉB

2.1. KÖZLEMÉNYEK, TANULMÁNYOK, KÖNYVRÉSZLETEK

1. Nagy Miklós Mihály

Magyar kikötőváros a térben. Fiume és földrajzi funkciói. KÖZÉP-
EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 6:(3) pp. 27-38. (2013)

2. Nagy Miklós Mihály

Horthy Miklós, a tengerész. Az első világháborús évek, 1914-1918. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 6:(4) pp. 39-50. (2013)

3. Nagy Miklós Mihály

Aki az utazástörténetből is kimaradt: Ács Gedeon Amerikában. In: M Császár Zs, Szalai G (szerk.): Kálvin - Magyarország - Európa: Nemzetközi multidiszciplináris konferencia : 2009. november 6-7.. 282 p.

Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2009.11.06-2009.11.07. Pécs: IDResearch Kft./Publikon, 2010. pp. 227-237. (ISBN:978-615-5001-17-8)

4. Nagy Miklós Mihály

Honismeret felsőfokon. MAGYAR TUDOMÁNY 167:(5) pp. 631-633. (2006)

5. Nagy Miklós Mihály

A terrorizmus hadelmélete. KAPU 17:(6-7) pp. 16-20. (2004)

6. Nagy Miklós Mihály

A Monarchia expedíciójának regénye: Christoph Ransmayr A jég és a sötétség borzalmi című könyvéről. ÚJ HONVÉDSÉGI SZEMLE 58:(7) pp. 136-141. (2004)

7. Nagy Miklós Mihály

Világjáró osztrák-magyar haditengerészek. ÚJ HONVÉDSÉGI SZEMLE 57:(7) pp. 98-112. (2003)

8. Nagy Miklós Mihály

Útikönyv a népi Koreáról. KAPU 16:(10) pp. 12-13. (2003)

9. Nagy Miklós Mihály

Magyar utazó az amerikai polgárháborúban: Láng Henrik I. rész A FÖLDRAJZ TANÍTÁSA: MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT 11:(4) pp. 26-31. (2003)

10. Nagy Miklós Mihály

Magyar utazó az amerikai polgárháborúban: Láng Henrik II. rész. A FÖLDRAJZ TANÍTÁSA: MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT 11:(5) pp. 25-28. (2003)

11. Nagy Miklós Mihály

Miksa császár magyar katonája. ÚJ HONVÉDSÉGI SZEMLE 54:(9) pp. 94-102. (2000)

12. Nagy Miklós Mihály

Magyar hajóorvos Kelet-Ázsiáról. ÚJ HONVÉDSÉGI SZEMLE 54:(3) pp. 88-97. (2000)

13. Nagy Miklós Mihály

Mexikó magyar katonautazója: Pawlowszki Ede. A FÖLDRAJZ TANÍTÁSA: MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT 7:(5) pp. 11-17. (1999)

14. Nagy Miklós Mihály

Juba Ferenc hajósai. KAPU 14:(6-7) pp. 36-37. (1999)

15. Nagy Miklós Mihály, Sipos Anna Magdolna

Az Andrée-expedíció és a magyar földrajzi szakirodalom. FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 123:(1-2.) pp. 33-41. (1999)

16. Nagy Miklós Mihály

Almásy, az ember. MAGYAR NAPLÓ 11:(9) pp. 67-69. (1999)

2.2. KONFERENCIA ELŐADÁSOK ÉS POSZTEREK

1. Nagy Miklós Mihály

Magyarok a búr háborúban: Előadás. Izsáki Erdélyi Kör, Izsák 2012. május 12. (2012)

2. Nagy Miklós Mihály

Egy „túrt” irodalmár „támogatott” regényei – Passuth László történelem-ábrázolása: Előadás Babes Bolyai Tudományegyetem Könyvtára, Kolozsvár, 2010. október 27-én (2010)

3. Nagy Miklós Mihály

Aki az utazástörténetből is kimaradt, Ács Gedeon. Kálvin –
Magyarság – Európa nemzetközi multidiszciplináris konferencia,
Pécs, november 6-7. (2009)

Lezárva, 2014. március 31.

MEGJEGYZÉS

A fenti publikációs jegyzék nem tartalmazza a jelölt eddigi életművének valamennyi írását, a disszertáció alapját szolgáló felsorolás esetében a teljességre törekedtem, míg az egyéb kategóriában is csak azok az alkotások szerepelnek, amelyek valamilyen módon kapcsolatban állnak az értekezés tartalmával.